

Natuurontwikkeling voor insecten in plan Goudplevier

K. VERSPUI & W.K.R.E. VAN WINGERDEN

VERSPUI, K. & W.K.R.E. VAN WINGERDEN, 1994. NATURE DEVELOPMENT FOR INSECTS IN GOUDPLEVIER. – *ENT. BER., AMST.* 54 (4): 103-104.

Abstract: Focussing on a small part of the nature development plan Goudplevier, the participants of this meeting were asked to suggest measures, beneficial for different insect groups. Both development and management measures are presented.

DLO-Instituut voor Bos en Natuuronderzoek, postbus 23, 6700 AA Wageningen.

Inleiding

De deelnemers aan de themadag Natuurontwikkeling en Entomofauna bogen zich in groepjes over een concreet gebied, waar maatregelen voor natuurontwikkeling worden genomen. Dit gebied, acht hectare groot, grenst aan het natuurgebied Hullenzand en maakt deel uit van het natuurontwikkelingsplan Goudplevier van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten (figs. 1-2). Het plan, waarin landbouwgrond, liggend tussen bestaande natuurgebieden, wordt ontwikkeld tot een mozaïek van voedselarme levensgemeenschappen, werd door de beheerder R. de Leeuw toegelicht. Aan de deelnemers werd gevraagd vanuit hun specialistische kennis over bepaalde insectengroepen aan te geven welke inrichtings- en beheersmaatregelen zij adviseren voor het gebied. Er onstonden discussies tussen deelnemers onderling en tussen deelnemers en de beheerder over de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen. Vooral over de meer kunstmatige inrichtingsplannen als het morsen van keileem en het planten van dennen waren de meningen verdeeld. In dit korte overzicht worden de voorgestelde maatregelen aangegeven en wordt vermeld voor welke insecten deze maatregelen bevorderend kunnen zijn.

Voorgestelde inrichtingsmaatregelen

– Het gefaseerd uitgraven van het bestaande ven tot op de keileemlaag, zowel in het te ont-

wikkelen gebied als in het Hullenzand. Door het verwijderen van de voedselrijke laag, biedt het ven daarna meer mogelijkheden voor aquatische insecten met een voorkeur voor armere milieus.

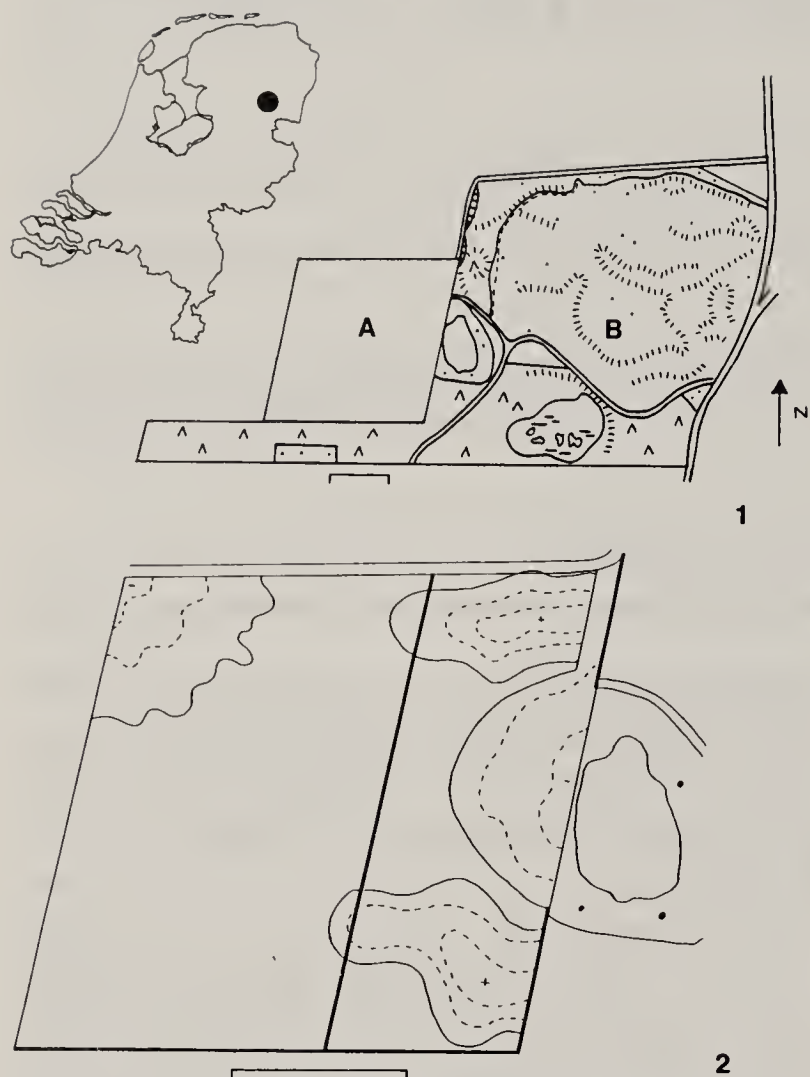
– Het gevariëerder maken van de hellingen van de te verhogen gedeelten zodat zowel steile als minder steile kanten ontstaan. Steilkanten op het zuiden zijn belangrijk voor veldsprinkhanen en andere warmteminnende soorten. Na het aanbrengen van variatie bieden de hellingen mogelijkheden voor meer soorten.

– Het overbrengen van bodemfauna door middel van het uitrijden van heideplaggen. De plaggen kunnen bijvoorbeeld in de vergraste gedeelten van het Hullenzand gestoken worden. Het percentage graszaden in het plagsel kan gereduceerd worden door het plagsel te verzamelen in juni voor de zaadsetting van pijpestrootje. Er zal zich door deze introductie sneller een meer volledige samenstelling van de bodemfauna ontwikkelen.

– Het niet verwijderen van stenen. Mieren, pissebedden, spinnen, duizendpoten, loopkevers, graafbijen en graafwespen kunnen daarvan profiteren.

– Het plaatsen van enkele vliegdennen in verband met het instandhouden van steilkanten. Deze maatregel voorkomt dat men telkens opnieuw steilkanten moet creëren.

– Het morsen van keileem. Verrijking van de grond in beperkte mate biedt mogelijkheden voor soorten met een voorkeur voor licht verrijkte omstandigheden.

Figs. 1-2. Natuurontwikkeling in plan Goudplevier. 1, De ligging van het plangebied (A) in Nederland en ten opzichte van natuurgebied Het Hullenzand (B). 2, Het plangebied waar natuurontwikkeling gaat plaatsvinden. De reeds geplande maatregelen staan in de kaart aangegeven; —: te dempen sloten, +: verhoging, --: laagte, - -: hoogtelijnen (schaallijn 100 m).

Voorgestelde beheersmaatregelen

- Het behoud van stuivend zand door het openhalen van de grond. Open plekken zijn gunstig voor bijvoorbeeld sprinkhanen, een aantal dagvlindersoorten, graafbijen en graafwespen.
- Het instandhouden van steilkanten.
- Het afzien van plaatsing van bijenkasten in

het gebied zodat er voor wilde bijen geen voedselconcurrentie is met de bijgeplaatste bijenvolken.

- Het uitsluiten van begrazing. Deze maatregel is vooral bij de steilranden van belang vanwege de verwachte schade door de grazers.

De beheerder zal deze voorgestelde maatregelen overwegen bij de uitvoering van de natuurontwikkelingsplannen.

Verdere informatie over kleinschalige maatregelen voor insecten en andere ongewervelden is te vinden in de brochure *Minimilieu van Minifauna* van de Commissie voor Inventarisatie en Natuurbescherming van de Nederlandse Entomologische Vereniging (1992) en in Koster (1988), Reest (1991) en Janssen (1992).

Dankwoord

De auteurs bedanken de deelnemers aan deze themadag en R. de Leeuw voor hun bijdragen aan de discussie.

Literatuur

- COMMISSIE VOOR INVENTARISATIE EN NATUURBESCHERMING VAN DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING, 1992. *Minimilieu van Minifauna*: 1-22. Stichting Landelijk Overleg Natuur- en Landschapsbeheer, Utrecht.
- JANSSEN, G.W., 1992. *Insectenvriendelijk beheer van wegbermen*: 1-128. Rijkswaterstaat Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft.
- KOSTER, A., 1988. Insectenbeheer. – *Wetenschappelijke Mededeling KNNV* 187: 1-112.
- REEST, P.J. VAN DER, 1991. *Wie het kleine niet eert. Ongewervelde dieren en het terreinbeheer*: 1-91. Natuurbeschermingsraad, Utrecht.